

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อเอชไอวี
และมารดาที่ไม่ติดเชื้อเอชไอวี

นางสาว โสภา สุทรชยานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974 - 332 - 270 -1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF THE QUALITY OF LIFE BETWEEN INFANTS OF
MOTHERS WITH AND WITHOUT HIV POSITIVE INFECTION

Miss Sopa Sutachayanon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Program in Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974 - 332 - 270 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อ
เอชไอวีและมารดาที่ไม่ติดเชื้อเอชไอวี

โดย

นางสาว โสภา สุทธชยานนท์

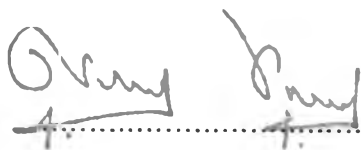
ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

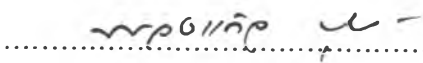
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาต้ย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยคนก)

โสภณา สุทธิชยานนท์ : การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อเอชไอวีและมารดาที่ไม่ติดเชื้อเอชไอวี (A COMPARISON OF THE QUALITY OF LIFE BETWEEN INFANTS OF MOTHERS WITH AND WITHOUT HIV POSITIVE INFECTION)
อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. วิณา จีระแพทย์, 177 หน้า. ISBN 974-332-270-1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของทารกวัยขวบปีแรกที่เกิดจากมารดา ติดเชื้อเอชไอวี และมารดาที่ไม่ติดเชื้อเอชไอวี ในด้านการได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานจากการปฏิบัติของมารดา รวม 4 ด้าน และสภาวะสุขภาพทารก โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มารดาติดเชื้อเอชไอวีและทารก จำนวน 58 คู่ และกลุ่มมารดาไม่ติดเชื้อเอชไอวีและทารก จำนวน 60 คู่ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 236 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตทารก ซึ่งแบ่งออกเป็นส่วนที่ทารกได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานจากการปฏิบัติของมารดา และสภาวะสุขภาพทารก ซึ่งผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานโดยรวมของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวีไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อเอชไอวีได้รับการตอบสนองถูกต้องด้านการนอนหลับพักผ่อนน้อยกว่าทารกที่เกิดจากมารดาไม่ติดเชื้อเอชไอวีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. สภาวะสุขภาพทารกโดยรวมของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวีไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อเอชไอวีมีน้ำหนักสมวัย และความสะดวกของร่างกายน้อยกว่าทารกที่เกิดจากมารดาไม่ติดเชื้อเอชไอวีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คุณภาพชีวิตของทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และส่วนใหญ่ทารกทั้ง 2 กลุ่มมีคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดี

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... ก.รพ.ผวนว.ล.ส.ก.ช. ....
ปีการศึกษา ..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

๙972309536 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEYWORD : QUALITY OF LIFE / INFANTS OF MOTHER HIV INFECTION

SOPA SUTACHAYANON : A COMPARISON OF THE QUALITY OF LIFE BETWEEN
INFANTS OF MOTHERS WITH AND WITHOUT HIV POSITIVE INFECTION. THESIS
ADVISOR : ASSO. PROF. VEENA JIRAPAET, D.N.Sc. 177 pp. ISBN 974-332-270-1

The purpose of this study was to compare the quality of life between infants of mothers with and without HIV positive infection . The sample were matched for infants' age and maternal social support. The sample were divided into two groups : 58 pairs of mothers with HIV positive infection and infants and 60 pairs of mothers without HIV infection and infants . Research instruments consisted of two parts the social support questionnaire and the quality of life of infants which included maternal response to the infants' basic need questionnaire and health status assessment form . All instruments were content validated and tested for Cronbach' s alpha reliability .

The finding of this study were :

1. There was no significant difference in the over all level of receiving basic need infants of mothers with and without HIV positive infection , except the sleeping hours of infants of mothers with HIV positive infection was significantly less than infants of mothers without HIV infection at $p < 0.05$
2. There was no significant difference in health status between infants of mothers with and without HIV positive infection , except body weight and body hygiene of infants of mothers with HIV infection which were significantly lower than infants of mothers without HIV infection at $p < 0.05$
3. There was no significant difference in the quality of life, determined by level of receiving basic need and health ststus , in infants of mothers with and without HIV positive infection .

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจพร้อมทั้งซาบซึ้งในความเมตตา และขอกราบขอบพระคุณท่านมา ณ. โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้เสนอแนะให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และรองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยชนก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษาในการใช้สถิติ

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆทุกท่าน ที่ได้สละเวลาตรวจและแก้ไขเครื่องมือวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสถาบันต่างๆ ที่ได้ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนมารดาและทารกทุกท่านที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้ และเนื่องจาก ทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ. ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณโสภี อุณรุท บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยตรวจและแก้ไขรายการอ้างอิง รวมทั้งขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาจนสำเร็จการศึกษา

โสภา สุทธชยานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 การระบอบของการคิดเชิงเอชไอวี.....	11
2.2 การคิดเชิงเอชไอวีในเด็ก.....	13
2.3 ผลกระทบของการคิดเชิงเอชไอวีต่อมารดาและทารก.....	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	25
2.5 คุณภาพชีวิตทารก.....	26
2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตทารก.....	64
2.7 กรอบแนวคิด.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	74
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	111
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	112
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	124
	รายการอ้างอิง.....	125
	ภาคผนวก.....	138
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	139
	ภาคผนวก ข คำชี้แจงและการพิทักษ์สิทธิของมารดาและทารกในการเข้าร่วมวิจัย	140
	ภาคผนวก ค ใบแสดงความยินยอมของมารดาในการเข้าร่วมวิจัย.....	141
	ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	142
	ภาคผนวก จ คู่มือแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตทารก.....	152
	ภาคผนวก ฉ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการตอบสนองความต้องการ พื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา.....	168
	ภาคผนวก ช ตารางแสดงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์น้ำหนักของเด็กไทย.....	171
	ภาคผนวก ซ ตารางแสดงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ส่วนสูงของเด็กไทย.....	173
	ภาคผนวก ฅ แบบทดสอบพัฒนาการเด็กไทย (TDST).....	175
	ประวัติผู้วิจัย.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั่วไประหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามอายุ และรายได้.....	86
2	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละของข้อมูลทั่วไประหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....	87
3	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละของข้อมูลทั่วไประหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส.....	87
4	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั่วไปของทารกระหว่างกลุ่มทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามอายุ น้ำหนัก และความยาวแรกเกิด.....	88
5	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการสนับสนุนทางสังคม โดยรวมและรายด้านของกลุ่มมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	89
6	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละของคะแนนการสนับสนุนทางสังคม โดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามระดับ มาก ปานกลาง น้อย	90
7	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	91
8	เปรียบเทียบร้อยละของการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ด้านโภชนาการ.....	92
9	เปรียบเทียบร้อยละของการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ด้านสุขภาพอนามัย... ..	93
10	เปรียบเทียบร้อยละของการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ด้านความแข็งแรงของร่างกาย.....	95
11	เปรียบเทียบร้อยละของการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ด้านพัฒนาการของร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม	96

12	เปรียบเทียบร้อยละของการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดา ระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ด้านสิทธิหน้าที่พื้นฐานทางการเมืองการปกครอง.....	97
13	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของคะแนนการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกจากการปฏิบัติของมารดาโดยรวมระหว่างมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	98
14	เปรียบเทียบจำนวน และ ร้อยละของน้ำหนักและส่วนสูงระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	99
15	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทารกระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกเป็น โดยรวม และรายด้าน.....	100
16	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของคะแนนประวัติการเจ็บป่วยของทารก ระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามการเจ็บป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.....	102
17	จำนวน และ ร้อยละของประวัติการเจ็บป่วยของทารกระหว่างที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจำแนกตามการเจ็บป่วยเล็กน้อยที่ไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.....	103
18	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสะอาดของร่างกายทารก ระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	105
19	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของคะแนนสภาวะสุขภาพทารก ระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	107
20	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของคะแนนคุณภาพชีวิตทารก ระหว่างทารกที่เกิดจากมารดาติดเชื้อและไม่ติดเชื้อเอชไอวี.....	108